

Studieplan 2013/2014

210526 Bachelor i juss (kull 2013 - 2016)

Studiestart

19.08.2013

Faglig innhold/læringsutbytte

Bachelorstudiet i juss er et treårig studium i juridiske emner. Studiet tar sikte på å gi kunnskap om sentrale deler av rettssystemet. Gjennom BA-studium i juss øves studentene i å stille og analysere praktiske og teoretiske rettsspørsmål på bakgrunn av etablert juridisk metode, og i å finne fram til rettskilder og argumenter som kan tillegges betydning når spørsmålene skal løses.

Ved gjennomført bachelorstudium i juss skal kandidatene ha nådd et kunnskaps- og ferdighetsnivå som tilfredsstillende de krav som stilles i offentlig og privat virksomhet når det gjelder utøvelse av oppgaver som krever evne til å forstå og anvende regelverket innen nærmere avgrensede områder. Dette inkluderer kunnskap om sentrale deler av norsk rett og om utvalgte deler av internasjonal rett, og evne til å skaffe seg ny juridisk kunnskap. Gjennom studiet skal studentene videre utvikle evnen til faglig samhandling med andre, til rettspolitisk tenkning og til formidling av faglig innsikt.

Bachelorstudiet i juss består av i alt 180 studiepoeng. Det er sammensatt av en rekke emner som undervises fortløpende og hvor det også arrangeres eksamen fortløpende.

Den faglige utviklingen i bachelorstudiet i juss, går dels i bredden. Gjennomstudiet blir stadig nye felter av samfunnet og privatlivet belyst juridisk. Dette må imidlertid også forstås som en type fordypning etter som det i sum gir en bedre helhetsforståelse av rettssystemet og sammenhengen mellom reglene.

Studiet bygger i dybden også på en mer direkte måte i det at to fag undervises i to bolker (to emner). Det er faget forvaltningsrett og faget kontraktsrett. Disse fagene undervises begge i første år, og tas opp igjen i henholdsvis andre og tredje studieår. Andre gang disse fagene settes på studieplanen, vil fagene bli mer utdypende belyst og undervisningen vil forutsette og ta utgangspunkt i det som ble lagt fram første gang fagene ble undervist.

Den mest grunnleggende måten bachelorstudiet fungerer utdypende på, er imidlertid med hensyn til juridisk metode. Det skjer for det første gjennom at faget juridisk metode undervises i første studieår og tas opp igjen på tredje studieår hvor problemstillingene utdypes i forhold til første studieår. På tredje studieår vil studentene ha nødvendig forutsetning for en fordypning gjennom de kunnskapene de i løpet av studiet har fått om praktiske juridiske eksempler. Ut over dette vil metoden være implisitt i den undervisningen som gis i de praktiske fagene, slik at studentene gradvis utvikler en mer bevisst og fortrolig holdning til metodespørsmål.

Emnene som undervises første år, gir en grunnleggende innføring i juridisk metode og inneholder emner både fra det privatrettslige og offentligrettslige området. Emnene i løpet av andre undervisningsår, er

konsentrert rundt emner innen det privatrettslige området, mens tredje studieår inneholder emner fra det offentligrettslige området.

1. studieår:

- Ex. phil (10 stp)
- Juridisk metode/rettskildelære (8 stp)
- Arv- og familierett (12 stp)
- Ex. fac (10 stp)
- Forvaltningsrett I (10 stp)
- Kontraktsrett I (10 stp)

2. studieår:

- Kontraktsrett II (15 stp)
- Pengekravsrett (10stp)
- Tingsrett (15 stp)
- Erstatningsrett (10 stp)
- Arbeidsrett (10 stp)

3. studieår:

- Forvaltningsrett II (17 stp)
- Norske og internasjonale rettslige institusjoner (16 stp)
  - statsrett
  - folkerett
  - EU
- Menneskerettigheter (12 stp)
  - - nasjonale
  - - internasjonale
- Western Legal Culture - Comparative History and Theory of Legal Methods - emnet undervises på engelsk (tidligere Rettskildelære, sammenlignende rett og rettshistorie (15 stp)

Yrkesmuligheter

En kandidat med 3-årig Bachelor i juss vil kunne løse oppgaver innen de fleste områder av kommunal og statlig forvaltning (som plan- og bygningsetaten, ligningsetaten helseforvaltning, skole- og utdanningsvesen og NAV), privat næringsvirksomhet (som for eksempel reiseliv, handel og industri, bank og forsikring, utredere og assistenter for advokater m.v) og i organisasjonslivet. Kandidatene får grunnlag for å utvikle en kompetanse som er fullt ut tilfredsstillende for det meste av den juridiske/administrative virksomhet som foregår utenfor rettsapparatet.

Videre utdanning

Bachelorkandidater i juss fra HiL som ønsker å gå videre på masterstudier i rettsvitenskap, kan i følge universitetsloven søke om fritak fra eksamener ved de juridiske fakultetene på bakgrunn av eksamener fra HiL. Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen har forhåndsgodkjent eksamenene i bacheorgraden i juss ved HiL. Det gjelder også en lignende ordning med Juridisk Fakultet ved

Universitetet i Oslo. Rekkefølgene på fagene i studiet er imidlertid annerledes ved Juridisk Fakultet i Oslo enn ved HiL/Universitetet i Bergen. Juridisk Fakultet i Oslo har derfor forhåndsgodkjent eksamenene i vår bachelorgrad slik at en bachelorkandidat fra HiL som søker og blir tatt opp til jusstudiet i Oslo gjennom samordnet opptak, vil kunne starte rett i 4. år ved Juridisk Fakultet i Oslo. Opptak til de juridiske fakultetene må skje gjennom Samordna opptak.

Bachelor i juss kvalifiserer til direkte opptak til Master in Public Administration (MPA) ved HiL.

Opptakskrav

Generell studiekompetanse eller godkjent realkompetanse.

Søkere med Årsstudium i juss kan få vurdert innpass på bakgrunn av tidligere beståtte emner. Søking skjer på ordinær måte gjennom Samordna opptak, og man konkurrerer på lik linje med andre søkere. Vi gjør oppmerksom på at det kan være begrensede plasser på 2. studieår.

Innpass av høyere utdanning

Dersom du får opptak til studiet, og allerede har høyere utdanning, kan du søke om å få dette innpasset i graden din. Vi foretar en faglig vurdering om tidligere utdanningen kan innpasses. Søknad om innpassing sendes til Studieadministrasjonen og må vedlegges attestert kopi av vitnemål/karakterutskrift, pensumliste og emnebeskrivelser fra studiet/emnene som det søkes innpass for.

Følgende årsstudier fra andre institusjoner kan godkjennes som fritak fra første år Bachelor i juss:

- Høgskulen i Sogn og Fjordane
- Universitetet i Bergen

Øvrige studier og emner vurderes ut fra en faglig vurdering.

Undervisnings- og læringsmetode

Arbeidsformene på hvert emne i studiet vil være slik:

- Selvstudium av kildetekster og lærebøker
- Forelesning
- Gruppearbeid med besøk av lærer
- Oppgaveløsning

Arbeidskrav

Normalt vil hvert emne inneholde slike arbeidskrav:

- deltakelse i emne- og skriveseminar (øvelse i faglig skriving med tilbakemelding fra

- medstudenter og lærer)
- skrive, innlevere og få godkjent individuell besvarelse

Eksamen

Evalueringsformer er beskrevet i emnebeskrivelsene. I de fleste emner dreier det seg om skriftlig skoleeksamen. For alle emner gjelder det at eksamensbesvarelsene sensureres av to sensorer, hvorav minst 1 skal være ekstern. Ordinær eksamen avholdes i det semesteret undervisningen i emnet avsluttes. Ny og utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) arrangeres normalt senest i løpet av påfølgende semester.

Det inngår ikke bacheloroppgave i bachelorstudiet i juss.

Utenlandsopphold

Det er foreløpig ikke tilbud om utenlandsopphold i bachelorstudiet i juss.

Informasjonskompetanse

Studentene skal utvikle ferdigheter i å finne fram til kunnskapskilder av høy kvalitet innen sine fagområder. Ved studiestart gis et innføringskurs i bruk av biblioteket og kilder i ulike formater - trykte og digitale. Faglærer og bibliotek samarbeider videre om opplegg som gir studentene nødvendig trening i å søke, vurdere hva som er god og pålitelig informasjon og å bruke informasjon på en effektiv måte. Målet er at studentene gjennom dette gis et godt grunnlag for egenlæring og livslang læring.

Kontaktinformasjon

Studieleder:

[Geir Stenseth](#)

Heltid/ deltid

Heltid

Studielengde

3 år

Grad/ kompetanse

Bachelor

Opptak

Samordna opptak

Kull

2013/2016

Godkjenningsorgan

Studieutvalget SU-sak 02/08

Godkjenningsdato

17.01.2008

Emnestruktur Bachelor i juss

Kode	Emnets navn	SP.	O/V *)	Studiepoeng pr. semester					
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)
JUS1007/2	Examen Philosophicum for jurister	10	O	10					
JUS1002/1	Arve- og familierett	12	O	12					
JUS1001/1	Juridisk metode/rettskildelære	8	O	4	4				
JUS1003/1	Forvaltningsrett I	10	O	4	6				
JUS1005/2	Examen Facultatum for jurister	10	O		10				
JUS1004/1	Kontraktsrett I	10	O		10				
JUS2001/1	Kontraktsrett II	15	O			15			
JUS2003/2	Tingsrett	15	O			15			
JUS2002/1	Pengekravsrett	10	O				10		
JUS1006/1	Arbeidsrett	10	O				10		
JUS2004/1	Erstatningsrett	10	O				10		
JUS2007/2	Western Legal Culture – Comparative History and Theory of Legal Methods	15	O					15	
JUS2006/1	Norske og internasjonale rettslige institusjoner	16	O					13	3
JUS2008/1	Menneskerettigheter	12	O						12
JUS2005/2	Forvaltningsrett II	17	O						17
Sum:				30	30	30	30	28	32

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

JUS1007/2 Examen Philosophicum for jurister

Navn:

Examen Philosophicum for jurister

Kode:

JUS1007/2

Studiepoeng:

10

Emnebeskrivelse:

Examen Philosophicum for jurister er sammen med Examen Facultatum for jurister allmenndannende innføringsemner i følgende temaer: språk og argumentasjon; filosofiens historie med spesiell vekt på moral- og politisk filosofi; kontemporær rettsfilosofi; vitenskapsfilosofi.

Examen philosophicum gir en innføring i språk og argumentasjonsteori samt filosofi- og vitenskaps historie med spesiell vekt på moral- og politisk filosofi. Ex Phil belyser spesielt grunnleggende ferdigheter innen forståelse av språk og argumentasjon, og rettens og den juridiske tenkemåtes filosofiske bakgrunn samt den filosofiske bakgrunnen til vitenskaplige spørsmål og aktiviteter som har preget den vestlige kulturen siden antikken.

Examen philosophicum er delt i to deler:

1. Språk og argumentasjon hvor det legges vekt på tolkning, definisjoner og argumentasjonslære.
2. En omfattende del som er en innføring i grunnleggende filosofiske emner fra antikken til i dag.

Læringsutbytte:

KUNNSKAP

Etter gjennomført emne har studenten grunnleggende kunnskaper om:

- Tolkning av språk.
- Definisjoner.
- Deskriptiv argumentasjon.
- Normativ argumentasjon.
- De filosofiske verdier og prinsipper det norske retts systemet bygger på, spesielt rettsstatsverdier og legitimitet
- Utviklingen i metafysikken fra antikken til den moderne periode.
- Utviklingen i epistemologi (kunnskapsteorien) fra antikken til det tjuende århundre.
- Utviklingen i moral filosofien (etikken) fra antikken til i dag.
- Utviklingen i politisk filosofi og rettsfilosofien fra antikken til det tjuende århundre.

FERDIGHETER

Etter gjennomført emne har studenten utviklet sine analytiske ferdigheter og evne til kritisk refleksjon.

GENERELL KOMEPTANSE

Etter gjennomført emne har studenten utviklet sine ferdigheter i å tolke språk, gi definisjoner, deskriptivt argumentere og normativt argumentere og oppnådd generell kompetanse om noen grunnleggende filosofiske og vitenskaplige spørsmål.

Undervisnings- og læringsmetode:

Gjennom å følge forelesninger, delta i seminarer og veiledninger, samt levere inn skriftlige arbeider og selv studium utvikler studenten både analytiske og kritiske evner samtidig som studenten både får generell kunnskap om emnets temaer og fordypninger på enkelte områder. Det legges vekt på skriftlige arbeider og student deltagelse i forelesninger og seminarer for at studentens individuelle kunnskaper og evner skal utvikles.

Den allmenne språk- og argumentasjonsteorien krever ferdighetstrening, og det vil derfor bli vektlagt konkrete og praktiske oppgaver om dette.

Emneeier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i juss

Arbeidskrav:

Innlevering og godkjenning av to individuelle skriftlige arbeidskrav, samt bestått individuell flervalgsprøve. De individuelle arbeidskravene utvikler studentens dybdekunnskap om ulike temaer fra emnet og studentens analytiske og kritiske evner. Flervalgsprøven garanterer studentens breddekunnskap om emnet.

De individuelle skriftlige arbeidskravene skal ha en lengde på mellom 1200 – 1400 ord. For å bestå flervalgsprøven må studenten ha svart korrekt på 12 av 20 spørsmål.

Eksamensform 2:

Hjemmeksamen, individuell

Eksamensform:

Hjemmeeksamen

På et gitt tidspunkt, som vil fungere som starten på hjemmeeksamensperioden, vil studenten få beskjed om at de to innleverte arbeidskravene skal revideres og leveres som eksamen i form av to essays. Hvilken periode hjemmeeksamen skal finne sted i blir oppgitt ved semesterets begynnelse. På hjemmeeksamen kan det bli stilt tilleggsspørsmål, eller krav, som vil gjelde for eksamensinnleveringen og som ikke gjaldt for arbeidskravet. Hvert eksamens essay skal være mellom 1400 – 1600 ord. Det blir gitt en samlet karakter på eksamensmappen.

Tillatte hjelpemidler:

Ingen

Karaktersystem:

Karakter A-F

Semester:

Høst

Lengde:

Aug-des

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2013

Antall studenter:

130

Godkjenningsorgan:

SN-sak 35-11, SN-sak 29-12, SN-sak 42-13

Dato for godkjenning:

20. mai 2011, 19. april 2012, 14. juni 2013

Emneansvarlig:

Anstein Gregersen

Høgskolen i Lillehammer

Lillehammer University College • hil.no

Undervisningsspråk:

Norsk

Overlapp:

Emnet JUS1007/2 Examen philosophicum for jurister overlapper med emnet 2EXPH/1 Examen Philosophicum og med emnet JUS1007/1 Examen philosophicum for jurister 80%

JUS1002/1 Arve- og familierett

Navn:

Arve- og familierett

Kode:

JUS1002/1

Studiepoeng:

12

Emnebeskrivelse:

Familieretten omhandler rettsforholdet mellom ektefeller, mens arveretten omhandler hva som skal skje med en avdød persons eiendeler og forpliktelser. På mange punkter er det en nær sammenheng mellom disse fagene. For det tilfellet at avdøde var gift ved dødsfallet, har gjenlevende ektefelle særlige rettigheter ved fordelingen av avdødes formue. Det samme gjelder i noen tilfeller for den som var samboer med avdøde ved dødsfallet.

I familieretten vil de økonomiske rettsvirkninger av inngåelse av ekteskap, samt delingen av ektefellens formue ved separasjon og skilsmisse stå sentralt.

I arveretten fokuseres det på reglene om hvem som arver i kraft av loven, og adgangen til å disponere over formuen ved testament. Her er grensen mellom testamentariske disposisjoner (såkalte dødsdisposisjoner) og livsdisposisjoner sentral. Også reglene om livsarvingers pliktdel og ektefellers og samboeres rett til arv og uskifte er sentrale temaer i arveretten.

Rettsforholdet mellom foreldre og barn hører tradisjonelt til innenfor det man i dag anser som en del av familieretten. Dette er imidlertid et tema som ikke behandles i emnet. Når det gjelder familierett behandles dessuten bare rettsforholdet mellom personer som har inngått ekteskap.

Læringsutbytte:

I **familieretten** kreves det at studentene tilegner seg grundig kjennskap til:

- De økonomiske virkninger av å inngå ekteskap, med særlig vekt på ektefellers råderett, gjeldsansvar, eiendomsrett og den viktige sontringen mellom eierforhold og formuesordning
- Hovedlinjene vedrørende ektefellers underholdsplikt under ekteskapet.
- Delingen ved separasjon og skilsmisse, med særlig vekt på fordeling av formue og eiendeler (likedeling, skjevdeling, gjeldsfradrag, vederlagskrav og gjenstandsmessig fordeling).

I **arveretten** kreves det grundig kjennskap til:

- Arverett etter loven og etter testament
- Grensen mellom livs- og dødsdisposisjoner
- Gjenlevende ektefelles arve-, skifte- og uskifterettigheter
- Gjenlevende samboers arve- og uskifterettigheter
- Livsarvingenes pliktdel.

Undervisnings- og læringsmetode:

Selvstudium, forelesninger, frivillig gruppearbeid, obligatorisk innlevering, veiledning, etc.

Emneeier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i rettsvitenskap

Arbeidskrav:

2 arbeidskrav:

1. Deltakelse i emne- og skriveseminar (øvelse i faglig skriving med tilbakemelding fra medstudenter og lærer)
2. Skrive, innlevere og få godkjent individuell besvarelse

Eksamensform 2:**Eksamensform:**

6 timers skriftlig skoleeksamen med begrensede hjelpemidler. Eksamen kan være av praktisk eller teoretisk art, men slik at det alltid skal gis en praktisk oppgave.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Forkunnskapskrav:

Generell studiekompetanse/godkjent realkompetanse.

Semester:

Høst

Lengde:

8 - 10 uker

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2013/2014

Antall studenter:

120

Emneansvarlig:

Marion Holthe Hirst

Undervisningsspråk:

Norsk

JUS1001/1 Juridisk metode/rettskildelære

Navn:

Juridisk metode/rettskildelære

Kode:

JUS1001/1

Studiepoeng:

8

Emnebeskrivelse:

Juridisk metode/rettskildelære er et emne som skal gi studentene forståelse og beherskelse av de grunnleggende prinsippene for rettslig argumentasjon. Emnet er nøkkelen til å forstå juridisk tenkemåte. Konkret introduksjon til juridisk kildemateriale utgjør en vesentlig del av kurset. Faget er først og fremst et redskapsfag, og vil fokusere tematisk på metodiske problemstillinger som aktualiseres i de andre juridiske fagene som f.eks. forvaltningsrett, familie- og arverett og kontraktsrett. Det er en målsetting at faget vil gjøre studentene bedre i stand til å reflektere over egen rettskildebruk i de øvrige fagene og derved så tidlig som mulig få et selvstendig grep på den form argumentasjonen må ha for å kunne aksepteres som rettslig.

Læringsutbytte:

For å **beherske prinsippene for juridisk argumentasjon** kreves det at studentene tilegner seg kjennskap til

- Rettsregelbegrepet: Hvordan rettsregler skapes og utvikles. Rettsreglenes karakter
- Rettskildeprinsippene
- Rettskildefaktorene
- Hvordan man anvender rettskildene / rettskildefaktorene / argumentene. Dette omfatter prinsippene eller normene om deres gyldighet (relevans), om slutning fra dem (slutningsprosessen) og om deres vekt (harmonisering)
- Tolkning av preseptorisk og deklarasjonisk lovtekst
- Ulovfestet rett
- Særtrekk ved offentligrettslig og privatrettslig argumentasjon
- Forholdet mellom nasjonal og internasjonal rett
- Rettssystemets hierarkiske karakter: Trinnhøyde og prinsipper for harmonisering av rettsregler.

Undervisnings- og læringsmetode:

Selvstudium, Forelesninger, Frivillig gruppearbeid

Emneier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelorstudium i Rettsvitenskap

Høgskolen i Lillehammer

Lillehammer University College • hil.no

Arbeidskrav:

I løpet av emnet skal studentene levere en skriftlig individuell besvarelse av en oppgave. Denne oppgaven er obligatorisk og må være godkjent for at studenten kan gå opp til eksamen i emnet.

Eksamensform 2:**Eksamensform:**

6 timers skoleeksamen.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Semester:

Vår og høst

Lengde:

Emnet går over to semester

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2013/2014

Antall studenter:

130

Godkjenningsorgan:

Studienemnda,

Dato for godkjenning:

revisjon 28. nov 2008

Emneansvarlig:

1. amanuensis Harald Thoresen

Undervisningsspråk:

Norsk

JUS1003/1 Forvaltningsrett I

Navn:

Forvaltningsrett I

Kode:

JUS1003/1

Studiepoeng:

10

Emnebeskrivelse:

Forvaltningsrett er rettsreglene om organisering, ansvarsforhold og beslutningskompetanse i den offentlige forvaltningen, og om de rettigheter og plikter borgerne har overfor forvaltningen. Med offentlig forvaltning menes her statlige og kommunale organ som tar avgjørelser på vegne av det offentlige om rettigheter eller plikter for borgeren, eller om staten eller kommunen sin egen virksomhet. Dette kan være kollegiale organ, som kommunestyre, fylkestinget eller styret ved Høgskolen i Lillehammer, eller administrative organ som rådmannen, fylkesmannen og departementene. Stortinget og domstolene er derimot ikke del av forvaltningen.

Tema for faget **forvaltningsrett** er de generelle reglene som gjelder for hele den offentlige forvaltningen eller de største eller mest sentrale delene av denne – det som også kalles alminnelig forvaltningsrett. Det tas sikte på å gi grunnleggende kjennskap til hovedtrekkene i den alminnelige forvaltningsretten og grundig kjennskap til reglene om forvaltningens saksbehandling, i første rekke bestemmelsene i forvaltningsloven. Kravet til rettssikkerhet, forvaltningslovens ramme og systematikk, inhabilitet, varsel, innsyn, kontradiksjon, kravet til vedtak og klagereglene vektlegges.

Læringsutbytte:

Målet med kurset i forvaltningsrett er at studentene skal øve opp evnen til å analysere, drøfte og ta standpunkt til forvaltningsrettslige problem på grunnlag av allment akseptert juridisk metode. Det forutsetter grundig kjennskap til de sentrale bestemmelsene i forvaltningsloven som stiller krav til saksbehandlingen i forvaltningen og de hensyn som begrunner bestemmelsene. Særlig skal her nevnes:

- Kravet om rettssikkerhet i forvaltningen.
- Virkeområdet for forvaltningsloven, oppbyggingen av loven og sentrale begreper
- Inhabilitet
- Forvaltningens plikt til å utrede saken, og den retten parten har til varsel og til å få uttale seg
- Retten til dokumentinnsyn etter forvaltningsloven og offentlegloven
- Kravene til form og begrunnelse av vedtak
- Klage over forvaltningsvedtak og omgjøring av vedtak utenfor klagesak

Undervisnings- og læringsmetode:

Forelesninger, obligatorisk gruppearbeid, arbeidskrav, veiledning, etc.

Emneier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i rettsvitenskap

Arbeidskrav:

En eller to obligatoriske innleveringer, arbeidskrav

Eksamensform 2:**Eksamensform:**

Kurset avsluttes med individuell prøving med begrensede hjelpemidler. Prøvingen kan være av praktisk eller teoretisk art, men slik at det alltid skal gis en praktisk oppgave. Prøvingen vil skje innenfor en tidsramme på seks timer.

Ved den avsluttende prøven deltar det en eller to sensorer.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Forkunnskapskrav:

Generell studiekompetanse/godkjent realkompetanse.

Semester:

Høst og vår

Lengde:

Emnet går over to semester

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2013/2014

Antall studenter:

120

Emneansvarlig:

Ørnulf Rasmussen

Undervisningsspråk:

Norsk

JUS1005/2 Examen Facultatum for jurister

Navn:

Examen Facultatum for jurister

Kode:

JUS1005/2

Studiepoeng:

10

Emnebeskrivelse:

Examen facultatum for jurister er sammen med Examen philosophicum for jurister allmenndannende innføringsemner i følgende temaer: språk og argumentasjon; filosofiens historie med spesiell vekt på moral- og politisk filosofi; kontemporær rettsfilosofi; vitenskapsfilosofi.

Examen facultatum gir en innføring i kontemporær rettsfilosofi med vekt på både deskriptive og normative temaer, samt vitenskapsfilosofiske diskusjoner om rettsvitenskapens status.

Examen facultatum er delt i tre deler:

1. En rettsfilosofisk del som diskuterer hva retten er (analytisk jurisprudence).
2. En rettsfilosofisk del om sentrale normative spørsmål om hvordan retten bør være og hvordan den kan begrunnes.
3. En del som er en innføring i diskusjoner om rettsvitenskapens vitenskaplige status

Læringsutbytte:

Etter gjennomført emne har studenten grunnleggende:

Kunnskaper

- Kontemporære diskusjoner om hva rett er.
- Normative diskusjoner om hvor langt loven bør gripe inn i samfunnet: temaer som autoritet og forpliktelser; rettslige og moralske rettigheter; frihet, privat sfæren og toleranse. modernitet og lovens utstrekning, inklusiv marxisme og feminisme (rettsliggjøring).
- Normative diskusjoner om kriminelt ansvar og straff.
- Vitenskapsfilosofiske temaer: spesielt diskusjoner om rettsvitenskapens vitenskaplige status.

Ferdigheter

Studenten har videreutviklet sine analytiske ferdigheter og evne til kritisk refleksjon.

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne har studenten oppnådd generell kompetanse på samtidige diskusjoner om hva retten er, samt at hun eller han er kompetente på sentrale normative diskusjoner om rettens utstrekning og kriminelt ansvar og straff. Studenten har også kjennskap til noen grunnleggende vitenskapsfilosofiske områder,

Undervisnings- og læringsmetode:

Gjennom å følge forelesninger, delta i seminarer og veiledninger, samt levere inn skriftlige arbeider og selv studium utvikler studenten både analytiske og kritiske evner samtidig som studenten både får generell kunnskap om emnets temaer og fordypninger på enkelte områder. Det legges vekt på skriftlige arbeider og student deltagelse i forelesninger og seminarer for at studentens individuelle kunnskaper og evner skal utvikles.

Emneeier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Ba juss

Arbeidskrav:

Innlevering og godkjenning av to individuelle skriftlige arbeidskrav. De individuelle arbeidskravene utvikler studentens dybdekunnskap om ulike temaer fra emnet og studentens analytiske og kritiske evner.

De individuelle skriftlige arbeidskravene skal ha en lengde på mellom 1200 – 1400 ord.

Eksamensform 2:

Hjemmeksamen, individuell

Eksamensform:

Hjemmeeksamen

På et gitt tidspunkt, som vil fungere som starten på hjemmeeksamensperioden, vil studenten få beskjed om at de to innleverte arbeidskravene skal revideres og leveres som eksamen i form av to essayer. Hvilken periode hjemmeeksamen skal finne sted i blir oppgitt ved semesterets begynnelse. På hjemmeeksamen kan det bli stilt tilleggsspørsmål, eller krav, som vil gjelde for eksamensinnleveringen og som ikke gjaldt for arbeidskravet. Hvert eksamens essay skal være mellom 1400 – 1600 ord. Det blir gitt en samlet karakter på eksamensmappen.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Semester:

Vår

Lengde:

Jan-mai

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2014

Antall studenter:

120

Godkjenningsorgan:

SN-sak 35-11, SN-sak 29-12, SN-sak 42-13

Dato for godkjenning:

20. mai 2011, 19. april 2012, 14. juni 2013

Emneansvarlig:

Anstein Gregersen

Undervisningsspråk:

Norsk

Overlapp:

Emnet JUS1005/2 Examen facultatum for jurister overlapper med emnet JUS1005/1 Examen facultatum for jurister med 80%

JUS1004/1 Kontraktsrett I

Navn:

Kontraktsrett I

Kode:

JUS1004/1

Studiepoeng:

10

Emnebeskrivelse:

Kontraktsretten i årsstudiet/1 år BA juss er først og fremst læren om inngåelse og tolking av avtaler. Videre fremstilles ugyldighetsreglene og vilkårene for å lempet avtaler etter avtalelovens § 36. Emnet omfatter også fullmaktslæren.

Læringsutbytte:

Det kreves grundig kjennskap til reglene om inngåelse av avtaler med spesiell vekt på spørsmålet om hvordan og når binding mellom partene oppstår. Det kreves også grundig kjennskap til hovedreglene for tolking av avtaler og til reglene om ugyldighet og lemping særlig etter avtalelovens § 36. Det kreves kjennskap til reglene om fullmakt og representasjon, d.v.s. reglene om avtaleslutning ved bruk av mellommenn av ulike slag.

Det kreves dessuten kjennskap til trekk i den internasjonale utvikling i kontraktsretten som kan få betydning for norsk kontraktsrett.

Undervisnings- og læringsmetode:

Forelesninger, gruppearbeid, arbeidskrav, storgruppeundervisning, veiledning og selvstudium.

Emneeier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i rettsvitenskap

Emne er valgbart for:

Ikke aktuelt for andre enn Ba-juss studenter.

Arbeidskrav:

Et arbeidskrav i form av en individuell besvarelse må være innlevert innen fastsatt frist og godkjent for å kunne gå opp til eksamen

Eksamensform 2:

Skoleeksamen, 6 timers

Høgskolen i Lillehammer

Lillehammer University College • hil.no

Eksamensform:

Emnet avsluttes med individuell prøving med begrensede hjelpemidler. Prøvingen kan være av praktisk eller teoretisk art, men slik at det alltid skal gis en praktisk oppgave. Prøvingen vil skje innenfor en tidsramme på seks timer.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Semester:

Vår

Lengde:

8 - 10 uker

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2014

Antall studenter:

120

Emneansvarlig:

Førsteamanuensis Harald Thoresen

Undervisningsspråk:

Norsk

JUS2001/1 Kontraktsrett II

Navn:

Kontraktsrett II

Kode:

JUS2001/1

Studiepoeng:

15

Emnebeskrivelse:

Kontraktsrett II bygger videre på kontraktsrett I. I kontraktsrett II behandles vare- og tjenestekontrakter med hovedvekt på kjøpsavtaler. Man gjennomgår kontraktspartenes plikter overfor hverandre, kontraktstolkning, problemer med kontraktsopphør og – revisjon, og misligholdslæren.

Læringsutbytte:

Det forutsettes at studentene tilegner seg grundig kunnskap om rettsstoffet i kontraktsretten:

- Den aktuelle lovgivning
- De ikke lovfestede elementer i kontraktsretten
- Utviklingen i rettspraksis
- Grunnleggende prinsipper for utforming av regler om kontraktsbrudd og misligholdsbeføyelser.
- Samspillet mellom internasjonale utviklingstrekk og norsk kontraktsrett, særlig på kjøpsområdet.
- Hvordan rettsregler og prinsipper forklares og vurderes i dialog mellom teori og praksis.

Det forutsettes at studentene blir i stand til å kunne analysere dette med siktemål å identifisere, diskutere og løse kontraktsrettslige spørsmål i så vel et teoretisk som et praktisk perspektiv.

Undervisnings- og læringsmetode:

- Selvstendig kildestudium
- Forelesninger
- Gruppearbeid med oppgaveløsning og diskusjoner
- Storgruppeundervisning
- Individuell veiledning
- Oppgaveskrivning

Emneeier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i rettsvitenskap

Arbeidskrav:

Å skrive, innlevere og få godkjent en oppgave

Eksamensform 2:**Eksamensform:**

6 timer skriftlig skoleeksamen.

Tillatte hjelpemidler:

Lovsamling, lov- forskrifts og konvensjonstekster, rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Forkunnskapskrav:

JUS1004 Kontraktsrett I

Semester:

Høst

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2014/2015

Antall studenter:

120

Godkjenningsorgan:

SU-sak 02/08

Emneansvarlig:

Harald Thoresen

Undervisningsspråk:

Norsk

JUS2003/2 Tingsrett

Navn:

Tingsrett

Kode:

JUS2003/2

Studiepoeng:

15

Emnebeskrivelse:

Tingsrett dreier seg om eiendomsrett og råderett, for eksempel bruksrett, over fysiske ting, d.v.s. fast eiendom og løsøre. Faget tar opp hvordan utnyttelsen av disse rettighetene i fast eiendom og løsøre er avgrenset av hensyn til andre privates rettigheter (for eksempel nabolovgivning), og hvordan rettighetene påvirkes av offentligrettslig regulering (for eksempel miljøregler). Det fokuseres også på spørsmål knyttet til situasjoner hvor rettighetene til en eiendel er delt mellom flere, både i de tilfellene hvor det er en eier og en servitutthaver, og tilfeller hvor det er flere sameiere i tingen. Emnet tar videre opp spesielle måter som rettigheter over ting eller fast eiendom kan stiftes på. Det dreier seg om bl.a. hevd og alders tids bruk. Det gis også en oversikt over hovedreglene om registrering av rettigheter i fast eiendom og løsøre.

Læringsutbytte:

Etter gjennomført emne, skal studentene være i stand til å identifisere, analysere, diskutere og løse tingsrettslige spørsmål i så vel et teoretisk som et praktisk perspektiv.

Undervisnings- og læringsmetode:

- Selvstendig kildestudium
- Forelesninger
- Gruppearbeid med oppgaveløsning og diskusjoner
- Storgruppeundervisning
- Individuell veiledning
- Oppgaveskrivning

Emneeier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i rettsvitenskap

Arbeidskrav:

Å skrive, innlevere og få godkjent en oppgave

Eksamensform 2:

Høgskolen i Lillehammer

Lillehammer University College • hil.no

Eksamensform:

6 timers skriftlig skoleeksamen.

Tillatte hjelpemidler:

Lovsamling, lov- forskrifts og konvensjonstekster, rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler

Karaktersystem:

Karakter A-F

Semester:

Høst

Lengde:

2 måneder

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2014/2015

Antall studenter:

120

Godkjenningsorgan:

SU-sak 02/08

Emneansvarlig:

Professor dr. juris Geir Stenseth

Undervisningsspråk:

Norsk

Overlapp:

Emnet JUS2003/2 Tingsrett overlapper med emnet JUS2003/1 Tingsrett med 100%

JUS2002/1 Pengekravsrett

Navn:

Pengekravsrett

Kode:

JUS2002/1

Studiepoeng:

10

Emnebeskrivelse:

Tema for kurset er rettsreglene om betalingsforpliktelser innen privatrett og offentlig rett. Pengekravsretten er i hovedsak innrettet på fellesregler for betalingsforpliktelser som er gyldig stiftet, uansett rettsområde. Faget har forbindelseslinjer til andre fag, særlig kontraktsrett II.

Læringsutbytte:

Målet er at studentene skal kunne forstå og anvende, pengekravsregler om samskyld, regress, gjeldsovertakelse, renteplikt, oppgjør av pengekrav, motregning, oppgjørskorreksjon, misligholdsvirkninger, kreditormora, foreldelse og alminnelige regler om endring i kreditorstilling. Studentene skal kunne forklare hovedtrekkene i lovgivningen om forbrukervern i kredittforhold, inkasso og om verdisikring av pengekrav. Det fordres så vel evne til teoretisk som praktisk tilnærming til problemene.

Undervisnings- og læringsmetode:

- Selvstendig kildestudium
- Forelesninger
- Gruppearbeid med oppgaveløsning og diskusjoner
- Individuell veiledning
- Oppgaveskrivning

Emneier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i rettsvitenskap

Arbeidskrav:

Å skrive, innlevere og få godkjent en oppgave

Eksamensform 2:**Eksamensform:**

6 timers skriftlig skoleeksamen

Tillatte hjelpemidler:

Lovsamling, lov- forskrifts og konvensjonstekster, rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Semester:

Vår

Lengde:

2 mnd

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2014/2015

Antall studenter:

120

Godkjenningsorgan:

SU-sak 02/08

Emneansvarlig:

Pål Christensen

Undervisningsspråk:

Norsk

JUS1006/1 Arbeidsrett

Navn:

Arbeidsrett

Kode:

JUS1006/1

Studiepoeng:

10

Emnebeskrivelse:

- arbeidsrettens grunnbegreper
- arbeidsrettens rettskilder
- diskriminering
- ansettelse
- arbeidsplikt, arbeidssted, arbeidstid
- troskapsplikt
- lønn
- permisjon
- krav til arbeidsmiljøet
- opphør av arbeidsforhold

Læringsutbytte:

Studentene skal være i stand til å identifisere, diskutere og løse arbeidsrettslige problemstillinger i så vel et teoretisk som et praktisk perspektiv

Undervisnings- og læringsmetode:

- Selvstendig kildestudium
- Forelesninger
- Gruppearbeid m/oppgaveløsning
- Storgruppeundervisning
- Veiledning
- Oppgaveskriving

Emneeier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i rettsvitenskap

Arbeidskrav:

Skrive, innlevere og få godkjent en oppgave

Eksamensform 2:**Eksamensform:**

6 timers skriftlig skoleeksamen.

Tillatte hjelpemidler:

Lovsamling, lov- forskrifts og konvensjonstekster og rettskrivningsordbøker.

Emneansvarlig kan særskilt tillate bruk av andre hjelpemidler

Begrenset mulighet til å gjøre antegnelser i hjelpemidlene.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Semester:

Vår

Lengde:

ca. 2 måneder

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2014/2015

Antall studenter:

120

Godkjenningsorgan:

SU-sak 02/08

Emneansvarlig:

Marion Hirst

Undervisningsspråk:

Norsk

JUS2004/1 Erstatningsrett

Navn:

Erstatningsrett

Kode:

JUS2004/1

Studiepoeng:

10

Emnebeskrivelse:

Emnet erstatningsrett omhandler regler om plikt til økonomisk dekning av tap eller skade som er påført andre.

Et erstatningsansvar bygger på tre grunnvilkår.

For det første må det foreligge et ansvarsgrunnlag, enten basert på feil handlemåte eller på ansvar uavhengig av feil.

For det andre må det foreligge en skade eller et tap. Som hovedregel må skaden ha ført til et økonomisk tap. For det tredje må det være en årsakssammenheng mellom ansvarsgrunnlaget og skaden.

Erstatningsretten omhandler også reglene om betydningen av skadelidtes forhold samt reglene om utmåling av erstatning.

Læringsutbytte:

Studentene skal være i stand til å identifisere, diskutere og løse erstatningsrettslige problemstillinger i så vel et teoretisk som et praktisk perspektiv

Undervisnings- og læringsmetode:

- Selvstendig kildestudium
- Forelesninger
- Gruppearbeid m/oppgaveløsning
- Veiledning
- Oppgaveskriving

Emneier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i rettsvitenskap

Høgskolen i Lillehammer

Lillehammer University College • hil.no

Arbeidskrav:

Skrive, innlevere og få godkjent en oppgave

Eksamensform 2:**Eksamensform:**

6 timers skriftlig skoleeksamen med begrenset adgang til å benytte hjelpemidler.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Semester:

Vår

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2014/2015

Antall studenter:

120

Godkjenningsorgan:

SU-sak 02/08

Emneansvarlig:

Morten Kjelland

Undervisningsspråk:

Norsk

JUS2007/2 Western Legal Culture – Comparative History and Theory of Legal Methods

Navn:

Western Legal Culture – Comparative History and Theory of Legal Methods

Kode:

JUS2007/2

Studiepoeng:

15

Emnebeskrivelse:

Legal Methods regulate how the law evolves and how we apply the law. Legal Methods are embedded in legal culture. The course will analyze the evolution of legal methods in the two main western legal cultures, the (continental) civil law and the (English and American) common law tradition, and will examine how Norwegian law relates to these legal cultures. The course will explain how the civil law tradition created the private law – public law division, its function in today's society and asks whether common law follows similar concepts.

Læringsutbytte:

- Students can distinguish the different types of legal methods and analyze their function within legal sources like the constitution, statutes, court cases and contracts.
- Students will understand the basic elements of the research methods of comparative law, legal history and legal theory.
- Students are able to reflect on the main differences of the civil law and common law tradition and how it affects legal reasoning in Norwegian law today.
- Students understand how the social context influences legal systems and its methods.
- Students are able to analyze the function of the public law – private law division and its effects on legal methods. They are able to reflect on the impact of public and individual interests in the law.
- Students will understand how the Norwegian legal culture is influenced by different western legal traditions and historical and societal contexts. In light of this, they are able to evaluate and reflect on today's legal methods in Norwegian law.

Undervisnings- og læringsmetode:

- Legal texts and textbooks – research relevant sources and literature
- Lectures
- Group tutorials
- Individual assignments
- Academic supervision

Emneier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i rettsvitenskap

Arbeidskrav:

Deliver a written individual assignment, which must be approved by the supervisor.

Eksamensform 2:**Eksamensform:**

The final assessment is a written home examination based on the individual assignment and the comments by the supervisor, supplemented by a short essay.

When redoing an exam, students must adhere to the current examination. There is no guarantee that past work requirements are relevant for the current exam and students must therefore expect to write new texts in connection with the examination. The texts are handed in as a final examination paper, and not be approved as work requirements in advance.

Tillatte hjelpemidler:

Lovsamling, lov- forskrifts og konvensjonstekster og rettskrivningsordbøker.

Emneansvarlig kan særskilt tillate bruk av andre hjelpemidler

Begrenset mulighet til å gjøre antegnelser i hjelpemidlene.

Karaktersystem:

Grades A-F

Semester:

Autumn

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2015/2016

Antall studenter:

120

Godkjenningsorgan:

SU-sak 02/08, revisjon SN-sak 51-13

Dato for godkjenning:

19. sept 2013

Emneansvarlig:

Prof. dr. juris Geir Stenseth and Prof. dr. Iuris Andreas Abegg

Undervisningsspråk:

Language of instruction - English

**Høgskolen
i Lillehammer**

Lillehammer University College • hil.no

JUS2006/1 Norske og internasjonale rettslige institusjoner

Navn:

Norske og internasjonale rettslige institusjoner

Kode:

JUS2006/1

Studiepoeng:

16

Emnebeskrivelse:

Kurset handler om de viktigste rettslige institusjonene, nasjonalt og internasjonalt.

Emnet består av følgende 3 emneområder:

1) De grunnleggende norske rettsreglene om staten og de sentrale statsmaktene.

Emnet omfatter forholdet mellom statsmaktene og de konstitusjonelle prinsippene som regulerer dette, særlig parlamentarismen. Emnet omfatter videre rettskildene i statsforfatningsretten og den metodiske bruken av disse.

Emnet vil særlig ta for seg

- Stortingets kompetanse når det gjelder lovgivning, bevilgninger og skattlegging
- Regjeringens oppgaver og generelle kompetanse, samt regjeringens særlige kompetanse når det gjelder utenriksstyre
- Prinsippet om domstolenes uavhengige stilling.

2) Regler i folkeretten om forholdet mellom stater og om mellomstatlige organisasjoner.

Emnet vil ta for seg de viktigste rettskildene i folkeretten, samt hovedprinsippene for folkerettens stilling i forhold til norsk rett.

Emner som vil bli behandlet:

- Hva som kjennetegner en stat og reglene om statsterritorium og jurisdiksjon.
- Reglene om inngåelse og tolking av traktater
- Reglene om statlig maktbruk og intervensjon.
- Tvisteløsning ved den internasjonale domstolen.
- De formål og prinsipper som FN bygger på, samt kompetansen til Sikkerhetsrådet.

3) De rettslige institusjonene og regeldannelsen innenfor den europeiske unionen (EU) og det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS).

Dette emnet vil ta for seg det folkerettslige grunnlaget for EU-samarbeidet og de sentrale EU-institusjonenes oppgaver og kompetanse. Sentralt er også lovgivningsprosessen innenfor EU s første søyle (EF-retten).

Emnet vil gi en oversikt over hovedtrekkene ved EØS-avtalen og institusjonene innenfor EØS-samarbeidet og lovgivningsprosessen innenfor EØS, fram til EF-regler ble en del av norsk rett, og vise kjennskap til overvåkingsystemet innenfor EØS.

Læringsutbytte:

Når kurset er gjennomført skal studentene kunne gjøre rede for det dynamiske samspillet mellom statsmaktene og mellom nasjonal og internasjonal rett og hvorledes dette virker inn på utformingen av og tolking av retten. Studentene skal også kunna reflektere over samspillet mellom makt, politikk og rett.

Videre skal studentene kunne identifisere, drøfte og løse teoretiske og praktiske rettsspørsmål innenfor de 3 emneområdene som emnet omfatter.

Undervisnings- og læringsmetode:

- Selvstendig kildestudium
- Forelesninger
- Gruppearbeid m/oppgaveløsning
- Veiledning
- Oppgaveskriving

Emneeier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i rettsvitenskap

Arbeidskrav:

Skrive, innlevere og få godkjent en oppgave

Eksamensform 2:

Eksamensform:

Skriftlig skoleeksamen inntil 6 timer med begrenset adgang til å benytte hjelpemidler.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Semester:

Høst og vår

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2015/2016

Antall studenter:

120

Godkjenningsorgan:

SU-sak 02/08

Undervisningsspråk:

Norsk

JUS2008/1 Menneskerettigheter

Navn:

Menneskerettigheter

Kode:

JUS2008/1

Studiepoeng:

12

Emnebeskrivelse:

Faget menneskerettigheter angår de grunnleggende krav individet kan stille til myndighetene. Grunnloven og den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK) er i her av særlig betydning. Kravene innebærer både begrensninger på myndighetsutøvelsen, typisk at det må foreligge lovhjemmel for inngrep, for eksempel i ytringsfriheten (Grunnlovens § 100 og EMK artikkel 10), og at inngrepet ikke må være uforholdsmessig. Skal den enkeltes rettigheter sikres effektivt, kan dessuten visse positive tiltak fra statens side være påkrevd: Adgang til domstolene i visse sivile saker (EMK artikkel 6) kan tilsi at den ubemidlede må tilstås fri rettshjelp. Det er i første omgang nasjonale domstolers ansvar å påse at all myndighetsutøvelse skjer i samsvar med disse prinsipper. Men svikter det her, kan den svikten ramme bringe saken inn for Den europeiske menneskerettighetsdomstol som avgjør om staten har krenket menneskerettighetene.

Læringsutbytte:

Studentene skal være i stand til å identifisere, diskutere og løse menneskerettslige problemstillinger i så vel et teoretisk som et praktisk perspektiv

Undervisnings- og læringsmetode:

- Selvstendig kildestudium
- Forelesninger
- Gruppearbeid m/oppgaveløsning
- Veiledning
- Oppgaveskriving

Emneier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i rettsvitenskap

Arbeidskrav:

Skrive, innlevere og få godkjent en oppgave

Eksamensform 2:**Eksamensform:**

6 timers skriftlig skoleeksamen.

Tillatte hjelpemidler:

Lovsamling, lov- forskrifts og konvensjonstekster og rettskrivningsordbøker.

Emneansvarlig kan særskilt tillate bruk av andre hjelpemidler

Begrenset mulighet til å gjøre antegnelser i hjelpemidlene.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Semester:

Vår

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2015/2016

Antall studenter:

120

Godkjenningsorgan:

SU-sak 02/08

Emneansvarlig:

Førsteamanuensis Lorentz Stavrum

Undervisningsspråk:

Norsk

JUS2005/2 Forvaltningsrett II

Navn:

Forvaltningsrett II

Kode:

JUS2005/2

Studiepoeng:

17

Emnebeskrivelse:

Emnet tar opp reglene om forvaltningens saksbehandling. Rettssikkerhet, inhabilitet, varsel, innsyn, kontradiksjon, kravet til vedtak og klagereglene er særlig vektlagt. Videre tematiseres forvaltningens kompetanse og grensene for den, virkningene av avgjørelser og av kompetansesvikt, samt regler fra noen spesielle forvaltningsområder. Emnet avsluttes med 6-timers skoleeksamen.

Læringsutbytte:

Etter å ha gjennomført Forvaltningsrett II skal studenten ha grundig kjennskap til kravene til forvaltningsorganers organisering og til personelle kompetansespørsmål, og skal kunne identifisere, drøfte og ta stilling til spørsmål om grensene for forvaltningsorganers kompetanse, rettsvirkningene av avgjørelser som treffes og konsekvensene av feil og kompetansesvikt. Studenten skal således kunne ta stilling til om avgjørelse er truffet av riktig organ, og til spørsmål om instruksjons og organisasjonskompetanse. Videre skal studenten kunne anvende de kravene som stilles til det rettslige grunnlaget for forvaltningsavgjørelser og til de faktiske og vurderingsmessige premissene for slike. Særlig sentralt står her legalitetsprinsippet og de rettslige kravene til utøving av forvaltningsskjønnet («forvaltningens frie skjønn»). Sentrale spørsmål er også forvaltningsorganets kompetanse til å fastsette vilkår, gi tilsagn om fremtidig myndighetsutøving, eller slutte avtaler som ledd i forvaltningsvirksomhet. Studenten må videre beherske og kunne anvende rettsreglene om virkningene av kompetanseoverskridelse, herunder spørsmål om ugyldighet og erstatning, og reglene om rettslig kontroll og overprøving av forvaltningsvedtak. Studentene må også kjenne og kunne anvende sentrale folkerettsregler som setter skranker for forvaltningens kompetanse.

Studenten skal videre ha grundig kjennskap til og kunne løse rettslige problemer knyttet til de mest sentrale rettsreglene og reguleringsmekanismene innen plan- og bygningsretten, herunder grunnleggende miljørettslige prinsipper, virkemidler og miljøvernlovgivning, og hovedtrekkene i den kommunale arealplanlegging og byggesaksbehandling etter Plan- og bygningsloven.

Studenten skal også ha grundig kjennskap til og kunne anvende til sentrale bestemmelser om inngrep fra helse- og sosialvesenet, og de viktigste hjemmelsbestemmelsene om og de sentrale rettslige prinsippene for fordeling av offentlig finansierte velferdsgoder som helsetjenester, sosialtjenester og økonomisk stønad etter Sosialtjenesteloven - med særlig vekt på spørsmål om borgernes rettskrav på slike ytelser.

Emneier:

BA Juss

Emne er obligatorisk for:

Bachelor i rettsvitenskap

Arbeidskrav:

Å skrive, innlevere og få godkjent en oppgave

Eksamensform 2:

Skoleeksamen, 6 timers

Eksamensform:

Skoleeksamen, 6 timer

Karaktersystem:

Karakter A-F

Forkunnskapskrav:

JUS1003 Forvaltningsrett I

Semester:

Vår

Lengde:

Et semester

Heltid/ deltid:

Heltid

Studieår:

2015/2016

Antall studenter:

120

Emneansvarlig:

Ørnulf Rasmussen

Undervisningsspråk:

Norsk

Overlapp:

Emnet JUS2005/2 Forvaltningsrett II overlapper med emnet JUS2005/1 Forvaltningsrett II med 100%